

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 34 (557).

Fredagen den 26 augusti 1898.

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. > 3:— Barngarderoben > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	--	--	---	--

Gina Krog.

Den kvinna, hvars sympatiska bild Idun i dag bjuder sina läsare och hvilken äfven i Sveriges land och hufvudstad gjort sig ett känt och aktadt namn, hör till de första och inflytelserikaste förkämparne för den norska kvinnorörelsen.

I början af hennes bana gick det henne som många andra: hon gick tyst omkring och bar på alla dessa jäsande tankar, gömde dem väl i sitt sinne och ammade dem, tills de en vacker dag sprängde sig fram med lif och friskhet till gagn och glädje för hela samhället. Gina Krog har nämligen icke hört till dem, som behöft att väckas, ty när hon kastade sig in i den offentliga striden, stod hon färdig med det mål för ögat, hon hade ställt sig och ville nå och hvilket hon allt fortfarande lika trofast kämpar för. Fortfarande, ja! — Ty man må icke tro, att det är så bekvämt här hemma hos oss i Norge att vara banbrytare i en sådan sak som kvinnornas. Men hon har aldrig tappat modet. Om hon emellanåt någon gång har känt sig modlös, så har detta endast ledd till, att hon kommit starkare och ännu mera öfvertygande åter. Och när Gina Krog tar en sak om hand, kan man vara säker på, att den sättes igenom. Bara åsynen af denna ståtliga gestalt lofvar så mycket, och hennes ord — det skrifna så väl som det talade — befäster till fullo denna uppfattning.

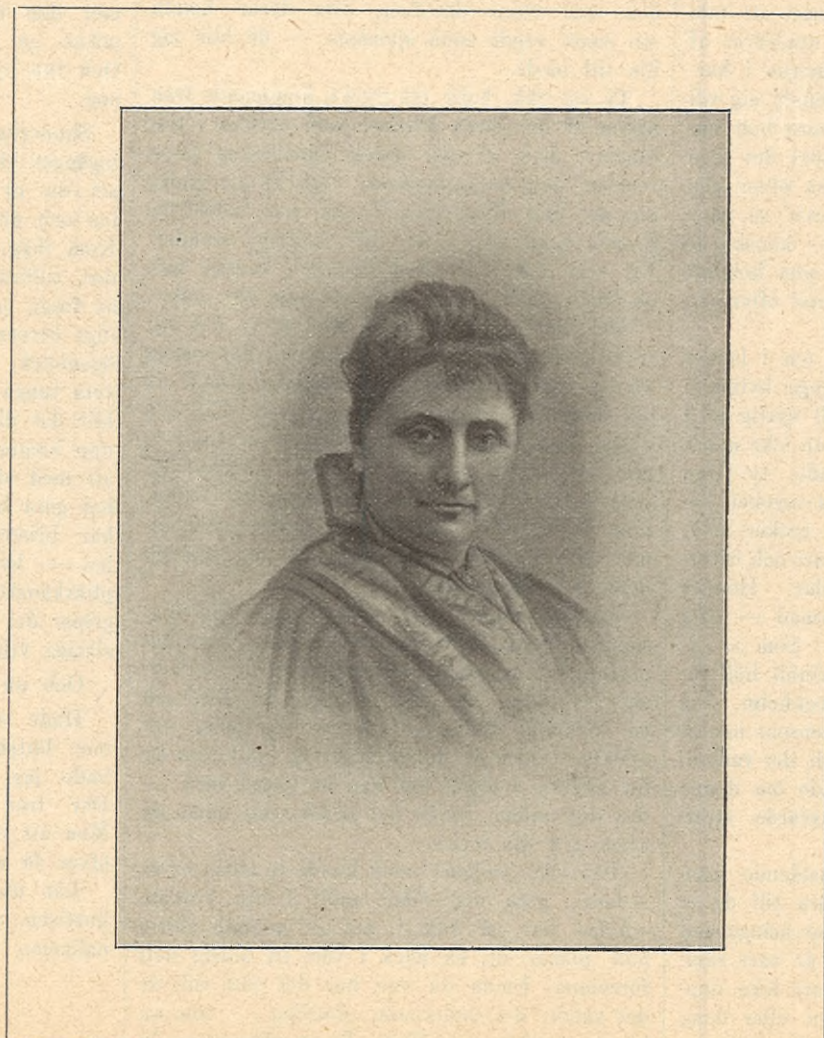
Första gången Gina Krog uppträdde som författare under sitt fulla namn var med en följd artiklar i »Nyt tidskrift» år 1884: »Om kvinnosakens ställning och närmaste uppgift i vårt land». Dessa artiklar, som slog fullt igenom, väckte så

stor uppmärksamhet och funno så liflig anslutning, att man strax kunde taga itu med att organisera sig. Den arbetsplan som blef följden är också den, som man till den dag i dag åren igenom i det väsentliga har följt.

I flere år har Gina Krog stått som medlem af »Norsk Kvindesagsforenings» styrelse, liksom hon har varit ordförande i den kvinnliga rösträttsföreningen sedan dess stiftande år 1885. Äfven föreningens

»sällskapsklubb» har haft glädjen att se henne som sin sympatiska och afhållna ordförande ända till i år, då hon måst afsäga sig alla dylika värf, emedan den af henne redigerade »tidskriften för kvinnornas sak» *Nylønde* allt mera lägger beslag på hennes krafter och tid, ju mer den växer till i anseende och spridning. Gina Krog har varit detta den norska kvinnorörelsens väckande och samlande organs redaktör från dess första begynnelse, men öfvertog från 1894 äfven dess utgivande.

År 1893 uppträdde Gina Krog åter som en synnerligen uppseendeväckande författarinna, i det hon sände ut i världen en bok om den norska kvinnans rättsliga och sociala ställning — en bok, som på grund af den förträffliga vägledning den bjuder måste betraktas som en källskrift. Vid den internationella kvinnokongressen i Chicago blef en större del af denna välskrifna och innehållsrika utredning noggrant refererad och därefter, om jag ej misstar mig, upptagen i det internationella kvinnobiblioteket därstädes. Här af framgår fullt ut arbetets karaktär af att vara en objektiv öfersikt. Och för att så troget som möjligt klargöra för

Du är i denna värld en flyktig gäst,
Som snart skall hädan draga.

Lef så att andra gäster liksom du,
Ej finna skäl att klaga!

Johannes Trojan.

Iduns läsarinna, hvad Gina Krog i detta sitt verk belyst och framhållit för den stora allmänheten angående hur långt man då var kommen här i Norge vis å vis kvinnornas rättliga, ekonomiska och sociala villkor, skall jag tillåta mig anföra några rader ur en aktad kritikers utlåtande. »I en knapp, men elegant form», heter det, »och med lagom utförlighet redogör författarinnan för kvinnornas privaträttsliga och särskildt den gifta kvinnans rättsliga ställning i stat och kommun och speciellt utförligt för de offentliga ämbeten, hon kan innehafva. I supplerande redogörelser få vi besked om den kvinnliga undervisningen allt ifrån folkskolan upp till universitetets fackstudier och slutligen i ett utförligt kapitel en utmärkt framställning af den norska kvinnans sociala ställning i dess helhet.»

Man förstår, hvilket arbete här är nedlagdt, och att det är genomfördt med det varmaste intresse, därför borge författarinnans namn och verksamhet tillräckligt. Och i denna anda har så Gina Krogs arbete med allt större och större räckvidd spridt sig ut öfver stad och bygd, öfver land och strand, om jag så får säga... Denna ihärdighet är så mycket mera värd att lägga märke till, som det ju är en själfklar sak, att kvinnornas arbete på sin egen utveckling hos oss som oftast mötes af motstånd, ja, till och med emellanåt från vårt eget läger. Man må för öfrigt erinra sig, hvad Gina Krog sade på kvinnokonferensen i Stockholm nu förliden höst: »Förvrängningar, spe och förföljelse i pressen och dylikt — hvad betyder det alltsammans? Rakt intet att tala om vid jämförelse med hvad vi upplefvat af glädje. Först de spirande drömmarne i barna-, i ungdomssinnet, men som gömde sig väl undan, enär de trodde, att de voro helt ensamma i världen, — så att möta det igen hos en, hos flere, att se det lysa öfver alla land! Att efter en slik töckennatt' se morgonrodnaden färga fjälltopparne — kanske är det en vackrare syn än den de, som kommit före oss, och de, som följa närmast efter oss, ha sett och få se.»

Och säkert är det, att rundt om i landet har Gina Krog måktat väcka många kvinnors slumrande sjäslif och tankar till nyttig id i samhällets tjänst. Och det gör hon icke minst genom sitt personliga uppträdande, ty Gina Krog besitter äfven som talarinna mycket betydande gåfvor. Hon icke blott rycker med, utan genomtränger och belyser klart och öfvertygande det ämne, hon behandlar. Hennes framställning är hurtig och välformad — ofta bildrik, poetisk, ja, humoristisk. Som t. ex. då hon nu nyligen i vår kvinnoklubb höll föredrag om kvinnokonferensen i Stockholm. Jag önskar bara så innerligt, att konferensens många deltagarinnor hade hört henne och det vackra, sympatiska sätt, hvarpå hon talade om denna och de svenska kvinnornas prisvärda sträfvan.

Att Gina Krog som alla framstående mäniskor, och speciellt när de höra till de så kallade »kvinnosakskvinnorna», har många mot sig, säger sig själf. Ty ännu är vårt samhälle för litet och för snobbigt att icke uppträda rätt så våldsamt mot den eller dem, som gå i spetsen för vore det än den ärligaste sak i världen — och som en sådan må väl

kvinnornas kamp för sin rätt i all rimlighets namn kunna betecknas. Ja, mången en dust har Gina Krog fått pröfva för sitt köns kraf på att få räknas med, och många äro också de segrar hennes mod och orubbliga fasthet och trofasthet hemfört till vinning för tusenden af frihetsträngande andar landet rundt, trots motstånd och skilda meningar.

Ej så att förstå, att Gina Krog har mött bara motståndare, nej — lyckligtvis ser hon omkring sig en annan fylking, som helt är anhängare af hennes goda sak, en fylking som med stolthet och glädje sluter sig kring henne, förlitar sig på henne och i henne ser vår saks »bedste værn og bedste fæste».

Kristiania, sommaren 1898.

V.

Bättre fly än illa fäkta.

Iduns nummer 32 ligger framför mig. En uppsats däri, kallad »Brutna förlofningar», har fäst min uppmärksamhet.

Icke som skulle de tankar den innehåller vara mig nya, tvärtom hör man ofta samma klagan öfver »tidens lösa seder». Nej, — men då jag läser dessa utan tvifvel mycket välmänta råd om resignation, fördragsamhet och plikt-känsla — då jag vet hur detta blad flyger vårt land rundt, hur många unga hufvuden som böjas däröfver, ofta därur hämta sin snart sagdt enda sjäslapis — då blir jag illa till mods.

Ty ett råd, helst ett tryckt, kommande från någon af de »lärda kvinnor som skriva i tidningar», kan af den naiva landsflickan tagas rent af som ett orakelsvar. Och ej att undra på, ty litet hvar veta vi nog, hur fallen för mystik man blir i sitt lifs kritiska stunder. Ett ord yttradt i allmänhet och kanske helt obetydligt blir då — »ett ord just för mig».

Och hur många svenska flickor, ty det var ju till dem uppmaningen var riktad, hur många stå ej just nu inför denna kritiska stund, då det gäller att afgöra för hela lifvet. Till alla dessa, som ännu ha valet fritt, som ännu ej gifvit något löfte, skulle jag med »Arla» vilja ropa med hundrade stämmors kraft: Vänta, tänk efter, gif ej mer än du redan gifvit, innan du vet att du vill, med hela din själ vill detta och intet annat!

Käraste flickor, jag ser er alla för mig, somliga ystra, andra svärmiska, några barnsligt obetänksamma, andra öfverreflekterade — kanske blaserade. Er alla ville jag be, hvar och en särskildt ville jag tillropa: var ärlig, var allvarsam, det är du skyldig dig själf, det är du skyldig honom, om han är något värd — dra dig undan, innan det är för sent, innan du afgör två lifs lycka.

Låt icke tanken: »man kunde ju alltid bryta sedan», göra dig säker midt i din tvekan. »Arla» har så rätt i, att ett misstag aldrig kan plånas ut, en fläck i vårt lif aldrig helt försvinna. Innan du vet, hur det gått till, är det skedt, det underbara, ofattliga — som du kanske trodde vara långt, långt aflägsset — du är bunden. Och då?

Ja, då står du mähända bland denna andra grupp af unga kvinnor, till hvilken jag nu vänder mig, dessa, för hvilka mitt hjärta är lika fullt af deltagande —, till dem, som gifvit sitt ord och sedan ångrat det.

Och till dem ville jag säga: Lyssnen ej till »Arlas» ord. I nio fall af tio har hon orätt.

Så rädda äro vi kvinnor för världens dom, så väl känna vi hela vidden af den privat-skandal vi väcka, så riktigt klart ha vi för oss, att fästmon, som slår upp, är en föga populär varelse, att här i yttre måtto intet finnes att vinna och allt att förlora.

Om du ändå, trots allt detta, vill slita ett band, som för hvarje dag förefaller dig out-härdigare, och du känner att du ej längre kan — då är det sannerligen ingen nyck, ingen oberättigad flyktighet, som dikterar ditt beslut.

Kanske var du obetänksam, då du ingick denna förbindelse, säkert har du blifvit allvarligare nu, och du rättar ej ett fel genom att begå ett annat. (Jag tror att många flickor, mera barn än kvinnor, först genom en olycklig förlofning börja förstå, hvad de mena med kärlek — detta ständigt missbrukade ord.)

Gå in i dig själf, fråga ej andra, i detta fall kan ingen annan döma; allt är här individuellt, nytt, som hade det aldrig skett förr, som vore ni två de första i världen.

Håller din fästman verkligen af dig, så gör du honom en blodig orätt genom att hyckla känslor, du ej hyser; säger han sig nu vara nöjd med aktning, med sval vänskap, så kommer den dag, då han fordrar mer — då du måste ge mer än hvad vänskapens gård är. Och lita ej på, att plikt-känslan skall vara dig nog.

Sannerligen — äfven ett lyckligt äktenskap, ingånget af kärlek och sympati, är ej så lätt, att du ej behöfver både den impulsiva känslan och den reflekterande tanken till din hjälp. Kom ihåg, här gäller det ej blott några stunder, tillbragta samman i nöjen och glam, här är fråga om att gå genom ett helt lif i ständigt beroende af hvarandra, med hänsyn hvarje ögonblick, med uppoffring ofta, i hvardagslifvets tunga enahanda — och minns väl, oftast blir det dig, hustrun, det tillkommer, att lysa upp hemmet med munterhetens glada solsken, att med aldrig svikande tålmod och spänstighet göra hemmets himmel ljus — sannerligen, här brister stundom äfven den varmaste ömhet — hvad vill då du med din tillkämpade plikt-känsla? Där kärleken rent instinktivt griper det rätta, där skall du med all din uppriktiga vilja ohjälpligt taga fel.

Och nu nog om detta.

Hade »Arla» med sin varning vändt sig mot lättsinnigt *ingångna* förlofningar — då hade jag gärna ställt mig vid hennes sida. Där tror jag vår tid ofta felar svårliga. Men att en tidssjukdom har svåra följder, däröfver få vi ej förundra oss.

Låt oss blott söka lära våra döttrar *hata* kurtisen, gifva dem mod att *trotsa* konventionalismen — och *vörda* kärleken.

Titti.

Vår älskade.

En studie af Karin Hallgren.

(Forts.)

Där raglade en landsbo, som gjort lustresa till staden med sin hustru. Hon var vid hans sida, hon drog honom i högsta ängslan med sig undan alla faror af polis och spårvagn och frestande kamrater, som hon syntes frukta. Hufvudklädet hade hon dragit djupt ned i ansiktet för att dölja blygselns och medlidandets tårar.

Där drog sig fram med sviktande knän, hållande sig fast vid husväggen och trefvande framför sig med käppens stöd, en af Grubbens gubbar. Halfblind och ofärdig som han var, skulle han haft svårt nog att komma fram äfven utan brännvinsyrrelsens slapphet i lemmarna och dess töcken för ögonen. Nu stötte han snart mot trappan till ett kafé, han vacklade och föll tungt på ryggen, hatten och käppen rullade sin kos, och det hvita håret släpade i gatans dam. Och där blef han liggande, till högsta skrämsel för en liten flicka, som stod och betraktade grannlåten i ett närbeläget butikfönster, och till oro för uppapperskan, som i den öppnade kafédörren visade sin nätta figur, omsluten af ett kokett förkläde.

Medan den lilla flickan, så fort hennes små ben kunde springa, flydde uppåt gatan, vände uppapperskan sitt vackra, brunlockiga hufvud åt alla håll för att upptäcka någon af den fallnes kamrater, åt hvilken hon kunde anförtro hans räddning. Hennes täcka anlete vittnade om stridiga känslor af deltagande och afsky. Och när hon funnit, hvad hon sökte, stod hon och såg oroligt efter de två eländets söner, tills försörjningshusets port fallit igen efter dem.

Betraktarskan vid fönstret lämnade sin plats. Hon hade blifvit blek. Hon ryste ofrivilligt.

»Det är kanske hennes far», tänkte hon. Då har han under hela hennes lif ofta skrämt henne så, som han nu skrämde både den lilla flickan och henne. Och huru har väl icke en sådan man under sitt lif skrämt och pinat sin hustru! Och låt nu en af de unge männen i droskan vara den, som den där behagliga kaféflickan håller kär. Då får hon träda i sin moders fotspår. Jag såg hennes smärtoväg nyss i bondgummans öde.

Och likväl — det vet den tysta åskådarrinnan med stigande fasa —, likväl kan en kvinna skatta sig lycklig, så länge mannens njutningsbegär sträcker sig endast efter den materia, som är utan ande, i hvilken kan bita sig fast den mördande känslan af förnedring och af blygsel öfver att användas till synd och fördärf i stället för till tjänst åt ett förnuftigt och heligt ändamål. Kvinnan kan skatta sig lycklig, så länge mannen är nöjd med att kockarna mätta hans hunger och kittla hans tunga och gom med läckra och rafflande rätter, med att krögarne reta hans strupes törst med öl och vin och starka drycker och med att tobaksfabrikören lullar hans hjärna till behaglig domning och smeker hans näsa med finaste cigarrök.

Icke ville den unga kvinnan där uppe vid fönstret blanda viner, tillreda läckerheter eller spinna cigarrer åt männen. Tvärtom skulle hon vilja upptaga en strid på lif och död mot dessa tre näringsfång, emedan de systematiskt hjälpa till att göra mannen

till ett djur, hvars högsta mål är det kroppsliga välbefinnandet. Hon skulle vilja lära alla mödrar att uppfostra sina söner till de sinnliga lustarnas behärskare, som kunde gå restauranterna, krogarna och cigarrbutikerna förbi. Hon anser dessa ställen som försåtliga snaror på mannens väg till lycka. Hon betraktar dessa tre yrkens utöfvare såsom sina värsta fiender, emedan de fördärfva mannen, hennes älskade, emedan de egga och uppamma njutningsbegäret, mannens själafiende.

Men hon känner till ett rysligare öde för kvinnan än den lifstidslånga mödan och oron att blifva fäst vid en finsmakare med kärlekens band. Hon känner till en bitterare skörd för kvinnan af mannens njutningslystnad än den skam och ängslan in i döden, som följer en drinkares brud.

Det mest fasansfulla för en ädel och älskande kvinna är det öde, som blir hennes, då hos vildjuret inom mannen vaknar hunger efter hennes egen kropp. Som nötkreaturet, insläppt i en blomstergård, blindt krossar de ljufvaste blommor och blott frågar efter att mätta sin glupskhet, så kan mannen, om han blifvit en begärelsernas slaf, som en rasande trampa ned en kvinnas kärlek och aktning och allt det sköna, som i hennes ande blygt slår ut i blom för hennes älskade, för honom själf. Allt detta evigt sköna och trösterika kan han som värdelöst kasta åt sidan i blind och hänsynslös åtrå efter endast det materiella, det förgängliga, hos den varelse, som gifvit sig åt honom och slutit sig till honom i evig andes eviga kärleks längtan efter hans andes oförgångliga återkärlek.

Den unga kvinnan bäfvar inför tanken, att ett sådant öde kan blifva någon af hennes medsystrars. Hon känner dock tusende exempel på dylikt människoöteri midt i kristenheten. Hon känner hundratals män, som lockat till sig unga kvinnor, liksom fågelfångaren lockar till sig en skygg skogsfågel. Med smekande ord hafva de stillat deras fruktan och vunnit deras kärlek och tillit, så att de kunnat kasta nätet öfver dem. Stundom hafva de ock måst tillgripa det medlet att ringa dem inom vigselringens bländande guld, som tystar miss-tanken och mutar samvetet hos de flesta. Men allt är icke guld, som glimmar. Är hon vigd eller ovigd, den kvinna, som en lastens slaf vunnit, så kastar han dock hennes kärlek och hennes ande åt sidan och slaktar hennes kropp till offer åt sitt lägre jag, åt njutningslystnadens Molok. Så hafva tusende män för sin hungers skull mördat det infångade, ädla och tillitsfulla villebrådet, den älskande kvinnan, som in i döden af sin andes förkastelse såg på dem med kärlekens djupa evighetsblick ur skrämnda, bedjande ögon. De hafva gifvit henne hvad som för henne är värre än döden. De hafva gifvit henne den lott de gifva åt hvarje gatans kvinna.

De historier hon kände om dylika mannens synder mot kvinnan, de gingo i denna stund genom den unga flickans själ som en djup svallvåg af brännande smärta.

Och hon ryste af fruktan för mannen, för sin egen älskade bland männen och för alla kvinnors älskade. Hon frös och skakade i midsommarsolen.

Det var en älskande kvinnas djupa medlidande med den omistliga förvillade, det var en kristen kvinnas omutliga fasa för den syndande, det var denna strid, som dag

och natt och midvinter och midsommar sönderslet hennes själ, det var stormen af en kärlek, som blandas med sorg och ogillande, det var denna okuffiga strid och storm, som kom hennes hjärta att skälfa och hennes späda kropp att rysa som af köld.

Det kom för henne en hemsk erinran. Det finns kvinnor, som icke frukta att kastas för Molok. Det finns kvinnor, som gärna göda det sinnliga begäret med sin egen kropp. Till mannens fördärf handla de så och till olycka för den enda kvinna, som blifvit skapad för honom. Det är sådana kvinnor, som förstöra en man för hans brud. Där är det fjärde och hemskaste yrket till mannens fördärf.

Ur djupet af hennes hjärta uppsteg en kärlekens bäfvande fråga: »Hvad skola vi göra, hvar och en af oss kvinnor, som äro mannens sanna vänner? Hvad skola vi göra för att rädda vår älskade ur alla sinnlighetens snaror till att fattas och tillfredsställas af det evigas skönhet?»

Hon sjönk ned vid sitt skrifbord och gömde ansiktet i händerna. »O, det manliga släktet!» tänkte hon. »Mannen, kvinnans älskade! Återigen i dag har jag sett honom i hans förnedring. O Gud, du ser det. Du ser mitt och alla kvinnors lidande för mannens synd. Lär oss, hvad vi skola göra för att rädda vår älskade!»

Hon höjde hufvudet och blickade dystert framför sig. Då fästes hennes blick vid en tafla i vrån vid skrifbordet. Och där läste hon ett svar, så underbart gripande, att hon med ens reste sig upp, hänförd och tröstad, medan hon ofrivilligt och omedvetet sträckte armen mot tafan, som om hon redan i denna stund velat bringa åt lidande kvinnokärlek svaret på dess ängsliga fråga efter medlet till den älskades räddning.

Denna tafla framställde den gode herden, som i sina armar upplyfter ett återfunnet får.

I nattens storm och mörker har han gått ut för att söka lammet. Och han finner det, insnärjdt i starka, sargande törnesnår. Det är så utmattadt af sår och ångest, att det ej förmår slita de fängslande banden. Det kan endast öfverlåta sig åt herden för att låta sig hjälpas.

Och herden böjer sig i utesäglig kärlek och glädje ned öfver det återfunna lammet, han lägger dess matta hufvud vid sitt bröst för att med sitt hjärtas starka, varma slag gjuta tillitens ro i dess skygga väsen, han löser det så sakta och varsamt ur snåren, han bär det på den smala stigen till hjordens hem.

Denne undfår syndare. Så vittnar tafan.

Så insnärjd i syndens band är människan, som Kristus älskar och upptager i sin kärleks fostran. Syndens snaror fångsla hennes förstånd i okunnighet om rättfärdigheten. Syndens snaror binda hennes vilja i kärlek till det onda och i hat till det goda, i blindhet för dess hänförande skönhet. Syndens snaror förlama mången gång äfven hennes kraft, så att hon ej förmår att handla efter sin föresats, äfven om hon i något fall vet sin plikt och vill fylla den. Så illa blir det till sist med alla begärets trälar. Så illa är det med de trettio tusen löftesbrytarne inom goodtemplarorden. Så illa är det med hvarje man, hvilkens elände är en älskande kvinnas högsta sorg.

(Slut i nästa n:r.)

VIII.

*Förtviflad jag sitter med penna i hand
Och grubblar, så hufve't kan spricka.
Af »ämnen» jag har ej ett endaste grand,
Och hur ska' en stackare då gå i land
Med att Idun en krönika skicka.*

*Ja, käraste Idun, du får ej bli stött,
Om klenet det ibland går att skämta,
På »kvinnornas sak» är jag innerligt trött,
Och ledsamt mig syns, hvad i bladen jag mött,
När ströflåg jag gjort för att »hämta».*

*Jag börjar med vädret, som är comme il faut
Att dryfta en smula i början...
Ja, himlen har varit så mulen och grå,
Och regn ha' vi fått, så det kunnat förslå,
Och trista vi vandrat i smörjan.*

*Men nu strålar solen från himlen så klar,
Så det är ej lönt att man klagar,
Men innerligt hoppas, att ännu man har,
För'n hösten är kommen, en rikedom kvar
Af solljusa, härliga dagar.*

*Jag tror att vi stanna på landet i dag,
Och »krönikan» ge vi på båten.
Må Idun förlåta mitt djärfva förslag!
Till nästa gång säkert, så lofvar då jag
Den gamla och vanliga »låten».*

*Här ligger vår insjö så speglande klar
Och lockar med leende holmar,
Och båten, som bundits vid stranden, man tar,
I aktern med »draget» placerar sig far
Och röker sin pipa och bolmar.*

*Men fast han ser hygglig och snäll ut som få,
Bli fiskarne faseligt rädda,
Ty aldrig jag ser, att de nappa uppå,
Och aldrig han ännu har lyckats att få
Den allra som »lillaste» gädda.*

*Och när han så suttit en timme och två,
Han tålmodigt nystar upp »draget»;
Att gäddan ej nappar, han kan ej förstå,
Men ständigt sig fröjdar åt hvad han skall få,
När en gång han kommer i »taget».*

*Så ha vi ett berg med en mossa så skön,
Där kvällsvarden dukas på hällen.
Bakom oss står skogen, så dunkel och grön,
Och fridfullt, som gjorde naturen sin bön,
Det känns, när det lider mot kvällen.*

*Se'n glida vi hemåt i kvällsolens ljus,
Bland lummiga alar vi landa;
Där ligger så trefligt i grönskan vårt hus,
Och kärt är att lyssna till björkarnas sus,
Som skugga vår lilla veranda.*

*Och står se'n ibland ut till världen vår håg
Och ut till civilisationen,
Så ha vi det allra som nättaste tåg,
Som nå'nsin i vidaste världen man såg,
Och strax här bredvid är stationen.*

*För den som vill komma till oss på besök,
På vidöppen gafvel står grinden,
Och här ta's emot utan krus eller stök;
Vi ha fyra små rum och det näpnaste kök
Och flere små gåstrum på vinden.*

Snorre.

»Tvärviggen på Peterhof».

»Tvärviggen är död», berättar mig en god vän, som nyligen kommit hem från »Peterhof». När drifvorna i våras smälte utanför Kurhaus, gjorde han sin sista ensliga färd. Sin kära gamla kamera fick han icke med sig. Hvilstolen står kvar — olåst, men den gamla rutiga schalen, han ständigt bar öfver axlarna, sändes hem till England.

Iduns läsarinna minnas väl »Tvärviggen på Peterhof»! Han är en europeisk ryktbarhet, som det nästan ingår i allmänbildningen att ha reda på.

På sommaren 1895 utkom på svenska miss Harradens bok: »Skepp som mötas i natten»; en fängslande skildring af lifvet i Davos, de bröstsjukas stad på Graubündens alper. Davos-namnet hade bytts ut mot Peterhof, en onödig och fruktlös maskering, som genomskådades af alla dem den var afsedd att förvilla. I hela Davos fanns ingen, som läste miss Harradens bok, utan att känna igen, hvad som doldes under förklädningen. Och de, som icke gjorde det själfva, hjälptes af sina skarpsyntare vänner. De minnesgoda pekade ut ej blott Davos som Peterhof, utan äfven den bleke stamgästen i Kurhaus mr Miquel som mr Alliston, enstöringen, tvärviggen, »the disagreeable man», bokens hjälte.

»Skepp, som mötas i natten» berättade — jag upprepar det för säkerhets skull — om en ung engelska, som kom till Davos för att hvila ut och där i ett af pensionatens mötte en gammal landsman, som för sin trumpenhets skull döpts till tvärviggen. Ingen hade sett honom öppna sin mun, annat än då han var därtill alldeles nödd och tvungen, och hans ord föllo ständigt bittra och hårda.

»Han var hvarken ful eller vacker, hvarken lång eller liten, hvarken ljus eller mörk. Han var mager och spenslig och något böjd. Men denna beskrifning kunde passa in på hvem som helst i Peterhof. Det fanns ingenting hos honom, som uppväckte medlidande, ej heller något poetiskt drag, som annars kunde skänka en viss helgd åt lidandet, såväl det andliga som det kroppsliga. Liksom hans ansikte saknade hans ögon uttryck. Där fanns ingen obestämd längtan, ingen tränad efter något aflägsset, intet som kunde väcka vemodfull sympati. Det mest utpräglade hos honom var hans — medfödda eller förvärfvade — ohöflighet.»

Han var den mest trumpna och ledsamme af Kurhaus' alla pensionärer.

Men hans unga landsmaninna hade makt till det underverket att få isen till att tina upp och hos den lifströtte enstöringen, som uppehöll lifvet endast för sin moders skull, väcka lusten att lefva. När han efter underrettelsen om moderns död lämnade Peterhof, begagnade han därför icke sin frihet på det sätt han föresatt sig, utan begaf sig i stället till London, dit hans väninna långt förut frisk återvänt. Men sam-

ma dag han återfunnit henne och lofvat att för hennes skull fortsätta det lif han förut framläpat endast för modern, krossades hon af en vagn på en af Londons gator, och bunden af sitt löfte återvände »tvärviggen» till Peterhof till sin hvilstol och sin kamera.

Som ram till denna sentimentala berättelse, hvars oväntade avslutning kommit flertalet läsare att känna sig besvikna, hade författarinnan fogat en mörk skildring af Davoslifvet med dess slitningar mellan hopplös sjukrumsstämning och lustigt bullrande karneval, med dess sjukvård af unga hustrur, som glömma bort sina döende män.

Kring enstöringen på Peterhof flätades snart af fantasibegåfvade läsarinna en krans af romantiska legender. Och ingen Davosgäst försummade att låta sig berätta, hvad Kurhaus' stamgäster visste om honom.

Sen man en gång sett honom, försvann romantiken, och det som möjligen blef kvar förflyktigades, när man hunnit förvissa sig om, att mr Miquel blott stått modell till den ursprungliga typen, medan hela den roman, hvori läsarna snarare än författarinnan gjort honom till medelpunkt, fått handling och färg af upplevelser, som voro honom fullständigt främmande.

Den vinter jag tillbragte i Davos hade han flyttat sig från det engelska bordet, där han hade sin »historiska» plats, till det polska, där han fick vara bättre i fred. Såvidt jag vet, talade han icke något annat språk än sitt modersmål, och detta ingick ej i polackarnes språkbildning. Tystlåten var han och ensamheten satte han värde på, så till vida stämde porträttet, som miss Harraden målat. Till bords kom han aldrig förrän efter soppan, och efter att ha förtärt ett par rätter försvann han igen. Han skötte sig själf och lät icke besvära sig af några etikettsbekymmer.

Vid bordet liksom på promenaderna bar han öfver axlarna en storrutig schal. På hela vintern såg jag honom aldrig utan den schalen. Hans kropp var böjd och ansiktet tärtd. Dragen kommo mig första gången jag såg honom att tro mig stå ansikte mot ansikte med den bekante andrakammarrepresentanten för Uppvidinge härad, hr Petersson i Boestad.

»Enstöringen på Peterhof» var en ifrig och skicklig fotograf. Därutinnan stämde också porträttet. Huruvida han var fullt så rädd om sin kamera, som miss Harraden påstått, vet jag inte, men tror det knappast, ty nog vill jag minnas, att jag såg honom lämna den i främmande händer. Dock tror jag, att han själf helst höll sig i närheten och öfvervakade, att inga oförsiktigheter begingos.

Mest satt han i sin fällstol utanför Kurhaus' port med sin rutiga schal öfver axlarna. Talade någon till honom, såg han misslynt ut, svarade med en trött blick och reste sig snart för att gå in — efter att omsorgsfullt ha läst stolen. Det fanns ingen i hela Kurhaus mer än han, som brukade läsa sin stol.

Sen såg man honom kanske inte förrän på kvällen i kaféet, där han alltid i samma soffhörn studerade de engelska tidningarna. Då hade han oftast en vanligen slocknad tobakspipa i munnen och naturligtvis alltid den rutiga schalen öfver axlarna.

Mr Miquel tillhörde de hopplöst sjuka. Och han visste själf alltför väl om, hur det var, fatt med honom.

För mer än tio sedan hade han kommit till Davos och stannat där i flere år. Under den tiden hade han träffat författarinnan till »Skepp, som mötas i natten». Hon hade tillbragt ett par vintrar där med sin syster och börjat intressera sig för »tvärviggen», den försummade enstöringen, som försummade alla andra och intet bättre begärde än att försummas själf. Hon fäste sig vid honom som den renaste typen för det hopplösa släkte, som lefvande begravdes i de bröstsjukas stad, som kommit dit ej som de andra för att i hast andas bort den sjukdom, hvilken ännu ej hunnit sätta sig fast i deras lungor, utan som lämnat sin gamla värld för alltid, gifvit upp hoppet om att få fortsätta en tillvaro, värd att kallas *liv*, och i bitter likgiltighet afvakta slutet, som de helst velat påskynda, om de icke känt sig skyldiga att skona sina närmaste. Inga andra band än plikten mot en gammal mor bundo mr Alliston vid lifvet. Om han någonsin haft några andra varelser, som varit honom kära, hade de glömt honom, och själf hade han också glömt dem.

Men det händer någon gång, att äfven en och annan af dessa »förtappade» lefver upp igen. Och när mr Miquel legat i Davos i några år, försäkrade honom hans läkare, att han kunde återvända till England. Han följde rådet, men nödgades snart vända tillbaka igen. Och den gången *stannade* han. Den senast tiden tillbragte hans mor hos honom. Hon öfverlefde honom till och med — i olikhet med modern i miss Haradens bok. —

Mr Miquel har vunnit sin odödlighet på ett rätt egendomligt sätt. Han har — säkerligen mot sin vilja — kommit att stå modell för en romanförfattarinna, och hela den roman hon *diktat* om honom har tagits som en verklig skildring af hans egna öden.

Hans person var kanske för intresselös för att utan romantisk utsmyckning försvara någon plats i ett hörn af litteraturen, men säkert är, att om författarinnan diktat mindre och kopierat mer, så skulle hennes skildring af enstöringen på Peterhof såsom typ ha vunnit i sanning och litterärt värde.

Carl Walfrid.

Pariserkloster.

För Idun af Mark Stern.

I.

En klosterpension.

Vid avenue Hoche i Paris ligger en långsträckt, grå, väl igenstängd byggnad. Det är klostret *Couvent du Roule*, med andra ord en helpension för unga flickor, som förestås af augustinerunnor, eller, återigen med andra ord: en liten värld för sig midt i världsstadens lilla värld.

Man kommer in genom en mindre dörr i den stora inkörporten, och någon af *sœurs tourières* kommer emot en. *Les sœurs tourières* äro de enda af nunnorna, som få lämna klostrets inhägnad; de bestrida torguppköpen och öfriga kommunikationer med världen utanför, handhafva portvaktarämbetet och intaga för öfrigt en blygsam ställning i klostretsamfundet. Under eller jämsides med dem finnas *les sœurs converses*, de tjänande systrarna, naturligtvis obildade kvinnor, som sköta alla husets gröfre sysslor, städning,

matlagning m. m. Ty augustinerunnorna själfva äro en orden, bildad i och för medlandet af undervisning, och det är med denna de i allra största hufvudsak sysselsätta sig. Det kloster, jag här talar om, har en skola, i hvilken fattiga barn gratis undervisas, ej allenast i läsåmnen, utan och i praktiska ting; sedan deras utbildning fulländats, drager klostret försorg om att söka skaffa dem plats eller arbete. Detta är klostrets *ändamål* — och det är för att få *medlen* därtill, som den stora helpensionen för betalande unga flickor finnes, den del af institutionen för öfrigt, som nästan uteslutande är känd och uppmärksammas af publiken utanför. Det är också om denna jag nu kommer att tala, på den enkla grund att min personliga erfarenhet ej just sträcker sig därutöver.

Hur väl minns jag ej ännu den gråaktiga oktoberdag, då jag, vid den tiden 13 år gammal, gjorde mitt inträde i den stora, grå byggnaden och fördes ut på en stor, planterad gård, där ett hundratal flickor, mellan nio och nitton år ungefär, på bästa sätt fördrefvo en lofstund. Jag betraktade dem med rädd undran. De voro alla lika klädda, i svarta kashmirsklädnings med svart rund krage, som föll ned öfver axlarna nära till midjan, och hvit nedvikt stjärkrage kring halsen. Håret var uppsatt i nacken på alla, äfven de minsta, och öfver det buro de ett nät; framtill var det uppstruket; lugg tolererades ej eller andra förkonstlingar. Kring midjan buro de unga damerna skärp af olikfärgade ylleband; de olika färgerna betecknade de olika klasserna. De allra minsta voro violetta, så rödbruna (*grenat*), gröna, blå, orange, gula, röda med hvit kant, röda och slutligen hvita.

Jag fick min plats bland de gula efter en kort examen, som vållade mig mycket hufvudbry, då jag ditintills läst mina ämnen på svenska. Jag minns frågan om namnet på bergskedjan, som skiljer Sverige från Norge.

»Kölen», svarade jag. Men nunnan log mildt öfverseende: »*Les Alpes scandinaves*», rättade hon. För öfrigt var examen mera *pro forma* och jag skickades snart ut att göra bekantskap med mina nya klasskamrater.

Klostertillvaron var välordnad och lugn; med litet godt humör till hjälp måste den af de flesta ha kunnat uppskattas som en lycklig tid. Dagen var strängt indelad och hvar timme upptagen, men jag tror ej att någon öfveranstängdes. Klockan 6 på morgonen ringde väckarklockan i hvart och ett af de stora sofrummen, där sängarna stodo i rader med gaffarna utåt längs de två långväggarna, tio på hvar sida och med en sängs bredd mellan hvar och en. Det gällde att hastigt sätta sig upprätt i sin bädd och svara *amen* på den korta bön, som vakt-hafvande nunnan eller i tur och ordning någon af eleverna läste upp — och som jag knappt minns att jag någon enda gång var vaken nog att höra.

När alla voro klädda — och det fick lof att ske raskt! — gick man ner till kapellet, en liten kyrka, sammanbunden med den öfriga byggnaden genom en lång täckt gång öfver en del af trädgårdarna. Där åhördes en kort gudstjänst, »stilla mässa», och sedan fick man första frukosten: soppa eller ibland *café au lait* eller choklad och bröd. Matsalen var ett ofantligt stort rum med kateder midt för ena långväggen, därifrån ordningen öfvervakades af en af nunnorna,

medan några af de hyggliga *sœurs converses* beskäftigt sprungit omkring på sina filtskor och serverade oss längs långa bord med vaxduk, där platserna voro bestämda förut och betecknade medels hvars och ens i servetten inrullade kuvert. I matsalen måste alltid sträng tystnad iakttagas, utom vid några sällsynta och högtidliga tillfällen, då också skadan togs så grundligt igen, att det berättades, huru polisen en gång låtit fråga, hvad som egentligen försiggick — om klostret höll på att starta en ny revolution! Matsalarnas högt sittande fönster vette nämligen åt gatan.

Efter den första frukosten tågade man i ordning, genom korridorerna in i den stora lässalen där hvar och en hade sin pulpet för böcker, skrifdon m. m. Och så afdelning efter afdelning till de respektive klassrummen. Att yttra mig om undervisningen i egentligare mening är svårt. Utom språkundervisningen, som — liksom mestadels i Frankrike — var skral, tror jag den i allmänhet förtjänar att mycket väl vitsordas såsom praktisk, rationell och allmänbildande. Bland nunnorna funnos många begåfvade och rikt bildade kvinnor, och då undervisning är deras ordens uppgift, är det naturligt, att de sökte drifva den till det bästa möjliga. Föreläsningssystemet begagnades i de högre klasserna i de flesta ämnen. Man gjorde noggranna anteckningar, nästan efter diktamen, och läste, sedan de rättats, på dem. Sedan kommo förhör och hvarje vecka olika skriftliga uppgifter i de olika ämnena, hvilka uppgifter dessutom voro en täfian, då resultatet söndagen därefter upplästes inför alla eleverna, med namngifvande i tur och ordning af dem, som löst dem bäst.

Detta system var, om ej annat, åtminstone alltid en god öfning för stilen, och den rena kriaskrifningen (uppgifterna voro mestadels rent skönlitterära, om jag så får uttrycka mig: bref, skildringar, historier, fantasiuppgifter m. m.) lämnade, synes det mig, förvånande goda resultat i förhållande till somliga af elevernas begåfning och förmåga i öfrigt.

Utom språk, som var valfritt, liksom teckning och musik, läste vi 14—15—16-åringar historia, geografi, franska, fransk och något allmän litteratur, mytologi, fysik och sedan något litet kemi, aritmetik, senare något botanik, i högsta klasserna en aning latin, astronomi m. m. Dessutom fingo vi, ända upp i högsta klasserna, lära oss läsa högt, recitera och slutligen — skriva alla sorters bref; för att nu ej tala om ren välskrifning, som öfvades ett par gånger i veckan.

Nå, all denna undervisning bedrefs nu, med hvilostunder eller ibland med afbrott, ägnade läsläsning, i stora lässalen till klockan tolf, då middagen serverades. Maten var alltid riklig och god; bestod af soppa, kött, legymer och någon enklare efterrätt, som frukt eller kompott o. d. Efter middagen allmän lofstund i trädgården, eller om det regnade, i ett par stora leksalar, till $\frac{1}{2}$ 2. Tiden $\frac{1}{2}$ 2—4 kunde efter smak eller behof ägnas åt läsning eller handarbete på handarbetssalen, af dem som ej voro upptagna af privata lektioner i spelning, teckning m. m. Klockan 4 lofstund igen, med mellanmål bestående af små franska hvita bröd för dem som så önskade. Sedan en kortare andaktsstund; så olika undervisning till klockan sju, då kvällsmat, två rätter,

serverades; därpå allmän lofstund; klockan 8 aftonbön — och så var den dagen all. Klockan 9 skulle hvart ljus vara släckt och allmän tystnad råda.

* * *

»Var det inte tråkigt?» ha många människor ofta frågat mig sedan. Nej, det var inte tråkigt, om jag undantager stunder af hemlängtan eller andra, från hvarje skollif oskiljaktiga, svåra stunder — t. ex. då man blifvit utsatt för orättvist »mothåll» eller för andra ännu orättvisare »medhåll!» Men på det hela taget lefde man dock i en atmosfär af ordning och af vänlighet, som gjorde tillvaron jämn och angenäm. Och så kamratlivet! Hur ofantligt viktig blef icke hvar detalj däraf mellan dessa flickor, som dagligen och stundligen sågo hvarandra och voro tillsammans. Vänskapsband knötos och utvecklades och upplöstes, bref och biljetter växlades, små intriger spunnos; stora känslor flammade upp, då vanligen för någon af nunnorna eller någon äldre elev. I dylika fall skyddes ingen ansträngning för att uppnå ändamålet att på ett eller annat vis bli uppmärksamrad af föremålet för denna känsla. Poesialbum och andra »souvenirs» spelade naturligtvis en ofantlig roll i den lilla klostervärlden; nyheterna utifrån intresserade däremot aldrig mycket; därutänför hade man ingenting gemensamt mer, tillhörde icke samma umgängeskrets, kanske icke en gång samma »värld». Det tänkte man inte på midt i de gemensamma klosterintressena.

Nej, man hade inte tråkigt! Jag minns den långa Marthe B., med svarta entusiastiska ögon — hur hon stod och gjorde upp en rymningsplan ur klostret, en fullt imaginär plan — hur vi utvecklade den, längre och längre, bort öfver land och haf. Jag vill minnas att vi slutade med att komma till Australien och gräfvä upp diamanter. — Och resultatet blef bildandet af en hemlig kemisk klubb för upptäckandet af sättet att göra diamanter!! Vi rörde ihop koksalt, svafvel, tanddroppar och hvad det nu mera var och ställde in det i ett skåp för att se, hvad det skulle bli af — troligen diamanter!

Sedan hade vi en litterär klubb, hvars medlemmar buro namnen Virgilius, Pindaros m. m., och som utgaf en tidning. Under teknad skötte redigerandet och skref dessutom en romantisk följetong: »Le Chevalier noir ou Robert le Diable», som hade mycken succès. Tidningen skådade emellertid inte många nummer; man hade inte tid. Ty utom läsning och arbete och de två dagar i veckan (onsdags och söndags e. m.), då man hade ledigare och fick taga emot anförvantes besök i ett par stora salonger, så gick sällan en längre tid, utan att ett eller annat nöje kom i görningen. Det vanligaste nöjet var spelardet af någon teaterpjäs till firande af »mère supérieures» födelsedag eller någon annan högtidlighet. Att få en roll i någon pjäs var en stor heder och ett stort nöje. Jag vill ej djärfvas påstå, att det i elevkåren förekom några egentliga ämnen till stora aktriser; men ett par af lyckan gynnade och af oss andra afundade varelser hade varit på Théâtre Français eller hade sett Sarah Bernhardt och anlagdt ett talesätt, som skulle vara en imitation af det brukliga på landets första scen eller af den stora konstnärinnans. De voro självskrifna premieraktriser och förstodo i denna

värld i smått väl att uppbära en dylik position. Fransyskan börjar tidigt förstå konsten, i hvilken hon är ouppnådd mästarinna: att sköta en sak, att uppbära en position.

Vi spelade mestadels små historiska proverb eller, någon gång, moraliskt tendensiösa. Glanspunkten nåddes en vår, då Racines »Esther» uppfördes, nästan i sin helhet och med sångkörer. Men då var heller ingen mindre än en biskop bland åskådarna. Förtjusningen var allmän både bland dessa och bland de uppträdande; jag tror ej det föll någon in, att något sådant som kritik kunde existera gentemot teaterpjäser. Och däri låg nog också trefnaden öfver vår i grund och botten så enformiga tillvaro, att enkelheten var så stor och glädjekällorna så anspråkslösa. Jag tror icke det är klokt att, som en del franska föräldrar, sända sina döttrar i klosterpension, när de äro helt små barn och, utom under ferietiderna (8 dagar till nyår, 8 dagar till påsk, 2 sommarmånader samt den första onsdagen i hvar månad) lämna dem där, tills de äro giftasvuxna. Men jag tror, att det för de flesta barn kan vara godt att gå igenom ett par års vistelse i ett sådant hem. Trots den ständiga uppsikten lära de sig mer än i sitt eget hem, att svara för sig själfva, att arbeta för sig själfva och ordna för sig själfva. Jag talar naturligtvis nu egentligen för franska förhållanden, men det kan ju intressera en svensk publik att känna något litet äfven af dem.

Ett år har gått — —

— den 27 augusti.

*Ett år har gått, se'n jublet steg
upp mot vår blåklintsvuxna teg
från Scaneön vid Sundet,
se'n lockig ungmö vackert band
en rosenlänk från strand till strand —
— mer ljusst, mer däjligt land vid land
ej någonsin vardt bundet!*

*Du väna barn från Köpenhamn,
vi jubla åter gladt ditt namn —
hvad sång det i sig äger!
Från Sjøllands bokskog drar en fjäkt,
se'n lockiga björkars sus i släkt,
en klang från diktens middagsväkt:
Tegnér och Oehlenschläger.*

*Den gamla sagan täljdes om,
när du i höstetider kom
och vardt ibland oss bofast.
I blomman stod den bleka ljung,
skön Ingborg, rank och tek och ung,
hon log mot sina drömmars kung
så fagert och så trofast.*

*Den gamla sagan — — Ack, dess ord,
de vuxit samman med vår nord,
de aldrig bland oss glömmas,
så länge än ett hjärta slår,
så länge vinter följs af vår,
så länge ljung i blomman står
och lyckodrämmar drömmas.*

*Ett år har gått i skimmerglans —
den vissnat har, den myrtenkrans,
som prydde lockig hjässa.
Men friska kransar binda vi
— i stämning drömmande och fri —
af lingonris med blåklint i
åt sagornas prinsessa!*

En svensk kvinna.

Pressen och sensationslystnaden.

Ett instämmande.

»Spektators» — i n:r 29 af Idun uttryckta — leda vid de spaltlånga domstolsreferat, som våra tidningar bjuda sina läsare, delas nog af många. Det vore väl, om äfven den moraliska harm, han känner öfver det onda, som härutaf flyter — ett ondt, som sträcker sig vida utöfver, hvad han antyder — vore allmän, och om den kunde uppblossa till en sann rättfärdighets vrede, som toge sig ett omfattande och kraftfullt uttryck.

Att våra dagliga tidningar föra en rättgångs- och polisafdelning, torde icke kunna undgås; ty på detta som på andra områden måste naturligtvis nyhetstidningarna hålla publiken à jour med hvad som händer. Att de däremot meddela *utförliga* domstolsreferat och närgående personliga detaljer, torde däremot icke vara nödvändigt, och tidningarna göra ju icke heller detta, då det icke gäller mera uppseendeväckande mål. Men äfven denna utförlighet och närgångenhet kunde möjligen försvaras, om tidningarna blott inskränkte sig till att omtala, hvad som *verkligen händt*; men att de, som det händt, meddela ömtåliga familjedetaljer och göra äreröriga insinuationer, att de dramatisera, ja, rent af *fantisera* saker och ting, det är ovärdigt samt nedsättande såväl för dem själfva som för den allmänhet, åt hvilken de anrätta dessa retande smakbitar. Och ej ens våra tidningar af rang kunna tyvärr fritagas från synder i dessa afseenden. Ja, till och med en och annan af våra tidskrifter aktar icke ens för rof att använda den sortens lockbete för sin publik.

Såsom ett bland de bedröfligaste bevis på mänsklig ofullkomlighet nämner Herbert Spencer — efter hvad jag vill minnas — att midt uppe i det verkliga deltagande, som vi kunna besjålas af, då vi erfara, att en vän drabbats af någon olycka, händer det ofta, att det tillika låter sig förnimmas en svag känsla af hemlig tillfredsställelse. Måhända har detta sorgliga förhållande sin hufvudsakligaste grund i en — äfven hos en förfinad natur — på botten slumrande sensationslusta, snarare än i en inneboende skadeglädje, — jag skulle åtminstone vilja tro detta. Sensationsbegäret sträcker sig verkligen vida utom den sfer, som vi bruka beteckna med »barns och tjänstefolks», ehuru den framträder i olika mer och mindre förtäckta, mer och mindre förfinade former. I sensationslystnaden ligger något simpelt, mot hvilket vi borde vara på vår vakt; men detta är icke lätt, synnerligast om pressen, denna viktiga samhällsmakt, visar en tilltagande tendens att uppamma detta dåliga anlag.

Det vore på tiden att en kraftig moralisk appell höjdes mot denna pressens beredvillighet att träda i sensationsbegärets tjänst. Den skada, som härigenom åstadkommes, är hardt när oberäknelig. Det olyckliga föremålet för den allmänna uppmärksamheten lär icke kunna undgå att lida verkligt men af den andliga tortyr, det — förtjänt eller oförtjänt — får utstå; måhända, hvem vet, jagas det därigenom från ett fördärf i ett annat ännu större. Man har äfven

exempel på, att det stora uppseende en misstänkt eller anklagad eller öfverbevisad person väcker och de utläggningar, han utgör skottaffa för, kunna reagera i ett slags abnorm fåfänga att ostentera såsom en märkvärdighet i sitt slag.

Och dessa raffineradt eggande sensations-skildringar äro ett ämne till depravation hos den läsande allmänheten i dess helhet och hos den del däraf, hos hvilken anlaget till någon intellektuell eller moralisk abnormitet förefinnes i synnerhet.

Pressen är i våra dagar en makt, hvars värde och inflytande äro utomordentliga. Den borde då också djupt känna det ansvar, hvartill makt förpliktar. Den borde kunna afstå från en vinning, som kan sägas vara vida sämre än snöd. Den borde icke lägga hyende under en slapp anda och moralisk ovederhäftighet. Den borde icke så beredvilligt bjuda ett nervsvagt släkte sporrande retmedel i dylik motbjudande godt-köpsstimulans.

Den sista af sin ätt. I söndags afled i Nyköping friherrinnan Charlotte Wilhelmina Brändström, född Hjelm, i den höga åldern af 89 år. Friherrinnan Brändström, som var änka efter majoren frih. Bror Per Brändström, sörjes närmast af dotter, gift med adjunkten vid Nya elementarskolan i Stockholm R. W. Lönnerberg. Med friherrinnan Brändström utlocknade friherrliga ätten Brändström. Denna från Upland härstammande ätt adlades 1809 och fick friherrlig värdighet 1815. Båda ätterna Brändström utgingo på mansidan 1885. Af adliga ätten Brändström lefver endast en medlem, dottern till nu aflidna friherrinnan Brändström.

Trogna vänner.

Skiss af Ali.

(Forts. o. slut.)

Nej, Tusse skulle få lefva till dess Karin rest, men sedan — ja, det måste ju ske — Fina skulle bara se till att det gick så hastigt och ordentligt som möjligt — och Karin skulle väl trösta sig, då hon kom ut och fick resa på tåget; det skulle bli så många nya intryck, så mycket att undra öfver, som hon aldrig förr haft en aning om. Och när Karin väl kom hem till Gullmans, då skulle kusinerna leka med henne, och saknaden skulle icke bli så kännbar längre.

Men fru Gullman kände sig visst icke lugn. För att förbereda barnet på verkligheten af skilsmässan försökte hon dagen därefter ånyo att tala med den lilla om Tusse.

Hon beskref, hur omöjligt det skulle vara för en liten hund att tåla vid en tio timmar lång järnvägsresa, och inte skulle han få roligt, då han kom fram heller, ty i staden där Gullmans bodde, fanns det så många, många stora hundar, och de skulle bara springa efter och bita lilla Tusse. Nej det vore nog bäst, att Tusse stannade hemma hos Fina, så skulle han få det allra bäst. Fina var ju så snäll mot honom.

»Fina är snäll mot mig också, om jag stannar», svarade barnet, och i dess ögon lyste åter det där mörka, hotfulla, som fru Gullman var så rädd för. Hon var rädd att mista barnets kärlek genom att taga ifrån det dess enda vän. Men det måste ju ske; hon kunde icke taga hunden med.

Helst hade hon icke talat om saken förrän i sista minuten, men hon fruktade för hvad barnet då skulle göra i sin förtviflan i afskedets stund.

Fru Gullman var djupt bekymrad, ty hon äls-

skade redan ömt den föräldralösa lilla varelsen, och hon kunde känna med barnets känslor.

Om de verkligen skulle taga hunden i smyg och döda honom och sedan säga att Tusse sprungit bort eller gjort sig illa eller någonting hvad som helst!

Men nej, fru Gullman vågade det icke. Hon kände ännu icke tillräckligt väl sitt systerbarn, men hon anade, att under de ljusa lockarna gömde sig en stark, oböjlig trohetskänsla, ett arf efter den bortgångne fadern, och under barnets ensamma, dystra uppväxttid hade denna känsla växt stor gent emot dess enda föremål. Och måhända skulle det inverka menligt att nu med våld och oförberedt slita ett sådant trohetsband. Karin skulle säkert aldrig få förtroende för den som så bedragit henne. Hvad var således att göra? På torsdags förmiddag skulle afresan ske, och det var redan tisdag.

På kvällen läste fru Gullman aftonbön med Karin och kysste henne sedan till god natt. Karin slog armarne om sin mosters hals och tryckte sig tätt intill henne. Fru Gullman gladdes öfver barnets smek. Hon hade således lyckats att vinna den lilla flickans efter kärlek hungrande hjärta. Kanske skulle nu icke skilsmässan från Tusse bli så svår.

Fru Gullman började verkligen känna sig litet lugnad. Men då hon sakta lösgjorde sig från barnets famntag och i sommaraftonens skära skymning såg på Karins ansikte, fann hon åter samma onaturligt djupa allvar, som hon sett där förut, då det var tal om Tusse.

»Hvad tänker lilla Karin på?» frågade fru Gullman vekt och smekte flickans kind.

»Jo», svarade barnet på sitt brådmogna sätt — »jag ville tacka för att moster är så snäll och vill taga mig med, men jag ... jag reser inte ... ifrån Tusse.»

Fru Gullman stod häpen och rådlös. Milda ord och öfvertalningar, allt hade varit förgäfvat. Då försökte hon med stränghet. »Karin är en stygg flicka, som tycker mera om ett djur än om människor», sade hon, och så gick hon mot dörren.

Hon väntade, att en mjuk liten barnröst skulle kalla henne tillbaka, men där hördes ingenting: hon fick gå.

Karin låg tyst och bara stirrade ut i skymningen. Så snart fru Gullman gått, kröp Tusse upp ur sin korg, smög fram till sängen och ställde sig med framtassarne upp mot den. Han nosade på Karins haka och slickade den.

Då lade barnet sin arm om Tusses hals, såg honom rakt in i ögonen och sade:

»Du hörde väl, Tusse, hvad jag lofvade moster.»

Hunden fnös belåtet, slickade än en gång Karins ansikte och kröp sedan tyst tillbaka i sin korg.

En kvart senare sovde både Karin och Tusse, trygga i medvetandet af den starka vänskap, som skulle förmå att trotsa allt hellre än den bittra skilsmässan.

Så bröt onsdagen in, den stora packningsdagen. Hela dagen höll fru Gullman på att ordna i skåp och lådor, och då allt annat var färdigt, kom hon om aftonen in i barnkammaren, där hon begynte packa ner Karins saker i en stor koffert, som blifvit inburen dit.

Karin stod tyst och bara såg på, hur moster lade ned linne, klädningar, bilderböcker, leksaker, griffeltafan, och allra öfverst kom dockans garderob.

Lika lugn och stilla som Karin föreföll, lika orolig var Tusse, ty han var också inne och såg på. Han sprang från den ena till den andra och bara nosade och gnällde.

Fru Gullman ville så gärna tala med den lilla systerdottern, men hon visste knappast hvad hon skulle säga. Blicken från de dystra barnaögonen följde henne, så att hon nästan kände sig illa till mods. Slutligen måste hon ändå säga något.

»Vill du ha dockan framme på resan, eller skall jag lägga ner henne i kofferten?»

Svaret kom klart och stadigt.

»Dockan kan gärna resa, jag stannar i alla fall hos Tusse.»

Denna gång blef fru Gullman verkligen ond öfver barnets envishet. Hon ångrade bittert, att hon icke låtit döda hunden genast hon kom i huset, då hade åtminstone detta bekymmer varit slut. Hvad var nu att göra?

Då fick hon plötsligt en idé.

»Tusse skall också resa bort i morgon», sade hon tvärt.

Det föregick en ögonblicklig förvandling i Karins ansikte. Barnet såg på sin moster med en blandning af ångest och vaknande förhoppning.

»Skall Tusse resa», ropade den lilla och sprang fram till fru Gullman, på hvars arm hon lade en späd, darrande hand — »får han verkligen, får han ... följa med?»

Fru Gullman förhårdade sitt hjärta, trots svedan hon kände, och svarade så barskt som möjligt:

»Tusse reser åt ett annat håll; det är en herre som kommer och tar honom med sig.»

Därmed slog fru Gullman locket igen på kofferten, som nu var fullpackad. Så satte hon sig ned på en stol och tog barnet på sitt knä.

Karins ansikte föreföll stelnadt som förut. Hennes medvetande tycktes långt borta. Kanske sysslade hennes barnsliga fantasi med lösningen af ett nytt problem.

Fru Gullman talade åter milda, vänliga ord.

»Och nu förstår du ju, min flicka», sade hon, — »att det inte är värdt att du stannar här, då Tusse ändå är borta, utan du reser ju snällt med mig hem till kusinerna. Säg, lilla Karin, du lofar ju moster att vara snäll?»

»Ja, jag skall vara snäll», kom svaret om en stund.

Då kysste fru Gullman den lilla flickan på pannan och började att kläda af henne för natten. Under tiden fortsatte hon att språka kärleksfullt med barnet. Hon målade ut i de gladaste färger lifvet i det nya hemmet, och särskildt talade hon om allt det underbara, som Karin skulle få se på resan.

Karin såg emellanåt på sin moster med stora undrande ögon, men hon svarade icke mycket, bara ja för hvar gång moster frågade, om hon ville vara en snäll flicka.

Slutligen låg Karin i sin bädd och aftonbönen var läst som vanligt. Än en gång kysste fru Gullman sitt systerbarn, sade henne ännu några vänliga ord och gick så ändtligen ur rummet.

I sin korg låg Tusse orörlig. Men då fru Gullman försvunnit, satte han sig upprätt med spetsade öron och såg upp mot Karins bädd. Det var som om han väntat på någonting ovanligt.

Detta inträffade också. Tyst som en ande smög Karin upp ur bädden. Hon sprang fram till Tusses korg, och där sjönk hon ned med ansiktet öfver sin trogne vän.

Och så brast den lilla flickan i gråt. Hennes tysta sorg löste sig ändtligen i en ström af tårar. På bara golfvet låg den lilla kroppen utsträckt i sin hvita nattdräkt, men i hundkorgen blandades ljusa och svarta lockar om hvarandra på Tusses blå yllefäcke. Barnet snyftade och hunden tjöt. Det var en hjärtslitande konsert.

Fru Gullman var i rummet bredvid och lyssnade till bullret. Hon gläntade på dörren, oviss om hon skulle visa sig eller ej, men hon visste intet medel att trösta, och kanske också att sorgen skulle gå fortast öfver, om nu Karin fick gråta ut hos sin vän.

Hon stod ännu obeslutsam, då blef det med ens tyst därinne. Smygande inträdde fru Gullman i barnkammaren. Hon fann Karin ännu snyftande, men inslumrad med sin våta kind tryckt mot Tusses svarta päls.

Fru Gullman vågade icke genast röra henne. Hon lät henne somna ännu djupare, hvarefter hon varsamt lade den lilla flickan på nytt i sin bädd. Tusse morrade, men helt sakta för att icke väcka Karin.

Tyst som hon kommit gick fru Gullman åter ur rummet. Men hon suckade djupt och skakade på hufvudet.

Karin sof oroligt om natten. Hon vände och vred sig i bädden och snyftade ännu emellanåt. Solskenet strömmade in i rummet. Det var ungefär vid half sex-tiden på morgonen, då Karin helt tvärt vaknade. Hon satte sig upp och såg bort mot Tusses korg. Tusse var också vaknen för tillfället, men han mötte med en gäspning sin matmors litet undrande blick. Tusse hade glömt gårdagens sorg, tycktes det, men Karin fick syn på kofferten och kom genast ihåg, att i dag var resdagen inne.

Hon suckade djupt och hennes läppar darrade, som om hon på nytt åmnat börja sin af sömnen afbrutna gråt. Men så lugnade hon sig hastigt igen och såg fundersam ut. Hon tycktes ha fått en idé. Hon såg först på Tusse och sedan på kofferten, så log hon och nickade bekräftande för sig själf. Därpå steg hon raskt ur bädden och gick fram till hundkorgen.

»Hör du, Tusse du», sade hon ifrigt, »om du lägger dig i kofferten, så kan du komma med utan att moster vet om det. För, ser du, det är alldeles säkert, att jag inte reser annars.»

Tusse låg kvar i sin korg, sträckte på sig och syntes hågad att somna igen.

Vägghyra, Mal och Bakterier

utrotas af Aktiebolaget Desinfection
i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: 4 Stallgatan 4. — Allim. Tel. 7494.

Tandlakare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
 nya präparat för tändernas vård.
 Innas & de fests apotek, i partymått och hos hrt
 handlande. Farthörsållning Sverige hos
 Bendix, Josephson & C:o, 71 Regeringsgatan.

Karin ruskade betänksamt på hufvudet.
 »Nej», sade hon allvarligt, »vi kan nog inte stanna här, för då kommer den där herrn och tar dig, och jag blir ensam. Nej, det blir nog bäst att vi följa med moster. Kom nu, Tusse!»

Det var endast med uppjudande af alla sina krafter, som Karin lyckades få upp locket till kofferten. Slutligen gick det ändå.

Nu förstod Tusse äntligen hvad det var fråga om. Han hoppade ur korgen och sprang fram till Karin efter att i hast ha ruskat af sig sömnen.

Karin lyfte på dockans kläder, därunder låg hennes egen en liten yllekjöl. I den gräfdde hon en rund grop, och så lyfte hon Tusse dit. Tusse såg nog litet förvånad ut, men sedan han nosat, i gropen och svängt rundt ett par gånger, slog han sig i ro. Karin gick efter det blå täcket, bredde detta öfver sin vän, och så var Tusse resfärdig. Dockkläderna kommo ofvanpå, och där syntes icke mer något spår af en lefvande varelse i kofferten.

Fru Gullman hade varit uppe i otta, ty afresan skulle ske tidigt på förmiddagen. Hon gick ur rum och i rum, ordnande allt det sista som skulle göras. Så kom hon också till barnkamardörren.

Hon tyckte sig höra ett lätt buller därinne, och så hörde hon Karin tala med någon.

Varligt smög hon hufvudet genom dörren. Hon kom just lagom för att få se Karin fälla igen locket på kofferten. Den lilla var röd af ifver och ansträngning.

Fru Gullman trädde in i rummet och ställde sig mitt framför barnet.

»Hvad gör du i kofferten?» frågade hon strängt.

Liten Karin blef hvit om kinden och hennes läppar darrade.

»Hvad gjorde du?» upprepade moster och närmade sig ännu mer.

»Söta moster», stammade Karin och gjorde liksom en afvärande gest med händerna, medan de stora, blå ögonen fylldes af tårar.

Fru Gullman hade i samma stund fått syn på Tussets korg. Hunden var borta, det blå täcket likaså.

Då förstod fru Gullman sammanhanget och hennes hjärta rördes mot hennes vilja. Hon såg från Tussets korg äno bort till barnet. Karin stod där darrande af ångest. Skulle verkligen hennes hemlighet bli upptäckt ändå!

»Har du lagt Tusse i kofferten?» frågade fru Gullman med underligt vibrerande röst.

Liten Karin förstod icke, att det nästan låg ett löfte i den veka tonen. Hon tyckte i dess ställe, att nu var allt förbi, och så brast hon i den bittraste gråt.

Men fru Gullmans hjärta veknade mer och mer. Nej, hon kunde icke göra barnet en sådan sorg, hon kunde icke skilja det från dess trogna vän. Hunden finge väl i Guds namn följa med då, det blefve väl någon råd för den, fast man bodde i stad och flere trappor upp.

Och så ilade hon fram till kofferten för att skyndsamt befria det stackars djuret från dess plågsamma läge.

Locket till kofferten kom upp med fart, dockkläderna blefvo upprifna utan ordning — och där låg Tusse med slutna ögon och den torra, röda tungan långt ute ur munnen!

Fru Gullman strök hunden öfver hufvudet, men han rörde sig ej. Karin stod i en vrå och bara snyftade.

Då ropade fru Gullman åt den lilla flickan.

»Skynda dig, barn, och kom hit med litet vatten», sade hon brådskande — »Tusse är sjuk.»

Då upphörde Karins tårar att rinna. Hon vände sitt rödgråta ansikte mot mostern.

»Är Tusse sjuk?» upprepade hon förvånad.

»Ja, men skynda nu med vatten», upprepade fru Gullman ifrigt.

Då glömde Karin sin egen sorg för vännens nöd, och hon hämtade skyndsamt Tussets lilla vattkopp.

Fru Gullman doppade hundens nos däri och dröp sedan några droppar på hans hufvud.

Och Tusse kvicknade långsamt vid igen. Slutligen öppnade han ögonen och såg, i början litet dåsigt, från den ena till den andra.

Men faran var lyckligen öfverstånden, och fru Gullman vände sig leende till Karin.

»Nå, mitt barn», sade hon, »om jag nu lofvar dig att Tusse får följa med, blir du glad då?»

Karin såg på moster med stora ögon, hon visste icke om hon vågade tro.

Tusse reste på sig och såg ut, som om han tänkte krafla sig ur kofferten.

Fru Gullman upprepade sin fråga.

»Menar moster det... riktigt?» frågade Karin, och hennes ögon strålade af glad förhoppning.

»Ja, min lilla flicka, jag ser att du inte kan skiljas från Tusse.

Då var det, som om en smekande hand strukit bort all sorg med ens. Karin slog sina armar om mosters hals, och den lilla röda munnen presades mot fru Gullmans kind med ett jublande: »Lilla älskade moster!»

Fru Gullman log genom tårar mot barnet och tryckte den lilla hvita skepnaden djupt i sin famn.

Och när Tusse såg det, började han hoppa och skälla omkring dem så lifigt, som om han aldrig varit instängd i en koffert och nära att dö af brist på luft.

Några timmar senare satt liten Karin vid sin mosters sida i en järnvägskupé, på väg till det nya hemmet. Men på bänken midt emot låg Tusse i sin korg med det blå täcket öfver sig.

Karin språkade så lifigt som aldrig förr, ty nu hade hon funnit den, som ville lyssna till hennes joller.

Men litet emellanåt böjde sig ljusa lockar öfver de svarta i hundkorgen, och barnamunnen hviskade allvarligt: — »Ser du, Tusse, att jag inte kunde resa ifrån dig.»

Innehållsförteckning:

Gina Krog; af V. (Med porträtt.) — Bättre fly än illa fäkta; af Titti. — Vår älskade; en studie af Karin Hallgren. (Forts.) — Snorres rimkrönikor. VIII. — Tvårviggen på Peterhot; af Carl Walfrid. — Pariserkloster; för Idun af Mark Stern. I: En klosterpension. — Från Iduns läsekrets: Ett år har gått; af En svensk kvinna. — Pressen och sensationslystnaden; ett instämmande, af A. — Ur notisboken. — Trogna vänner; skiss af Ah. (Forts. och slut.) — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Dubbel-charad.

En mitt *andra* *hela* syns mitt *första* *andra*
 Med sin vän mitt *första* *hela* arm i arm
 Och med korg och fiskredskap på ryggen vandra
 Till en båt vid stranden under skämt och larm.
 Ty i dag de ämna fiskelyckan pröfva,
 Skilja denna ifrån andras tunga id
 Och i stället tålmod försöka öfva,
 Ogeneradt njuta utaf lugn och frid.
 Så till en mitt *första* *första* färden ställes,
 Listigt garn för fisken nu man lägger ut;
 Väntar tåligt sedan, knappt ett ord där fälles,
 Korgen full med fisk man också får till slut,
 Många med mitt *andra* *första*, men då bakfram,
 Många *andra* äfven som man lätt förstår;
 Tycka nu de fått mitt *andra* *andra*, bakfram,
 Vända därför och mot hemmet snart det går.

Moster Lisa.

Bortplockningsgåta.

Från hufvudordet borttaags begynnelse- och slutbokstäfverna och

från det nya, därefter uppkomna ordet, likaledes den första och sista bokstäfven.

När sommarsolen i väster svunnit
 Och stilla kvällsfrid har brutit in,
 När trötte vandrarn sitt mål har hunnit

Och hvila bjudes åt domnadt sinn',
 Då alla alla mitt första prisa
 Och taga mot som en omtyckt vän,
 Som ock åt alla då skänker lisa,
 Ja, nya krafter kan ge igen.

Du son af arbete, kamp och möda,
 Som dagens tunga och hetta bär,
 Som ärligt, troget förtjänt din föda
 Och den i stillhet förnöjd förtär.
 Blygs ej för dräkten — för en mitt *andra* —
 Det hederstecknet lär ingen klandra.

Bland gröna smycken som skogen döljer —
 Bland löfträds sus och bland fågel-sång —
 På strand som vattnet så sakta sköljer,
 Där trifs jag gärna, ja dagen lång,
 Och där mitt tredje och björk sig gömma,
 Där vill jag svärma i ro — och drömma.
 Moster Lisa.

Länkgåta.

- 1) Hvad gossen hem på kälken drog.
- 2) Hvad vägen var som då han tog.
- 3) Hvad står man för sin bror, sin vän?
- 4) En skogsprodukt om sommaren.
- 5) Ett mått hos forna Israel.
- 6) Hvad finns om skeppsbord, ordnad väl?
- 7) Så namnet på en fromsint man.
- 8) En afgud sist, hvad hette han?

Pensée.

Ifyllningsgåta.

								9									
								10									
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
X								X								X	
	X						X		X						X		
		X				X		X	X					X			
			X		X					X		X					
				X								X					

Bokstäfverna som infalla i de med kors markerade rutorna bilda ett ordspråk.

a, a, a, a, a, ad, as, at, at, b, b, b, bs, bel, d, d, da, de, er, e, ej, en, en, f, fa, g, ga, gr, i, i, in, j, l, l, lä, m, m, mo, n, na, na, nd, o, o, or, r, r, r, s, s, sy, t, te, tu, u, ä, äg.

1) kvinnonamn, 2) djurskinn, 3) forna romarespråket, 4) abnormitet, 5) fågel, 6) celebre man, 7) myckenhet, 8) italiensk stad, 9) och 10) sammanfattning af allt skapat, 11) bereda glädje, 12) enhet, 13) hufvudsida af byggnad, 14) sedelära, 15) mänskligt fel, 16) förekommer i handeln, 17) mycket läst bok, 18) kallblodigt djur. A. M.

Aritmoremer.

N:r 1.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 = läcker spis.
- 4, 9, 5 = fågel,
- 8, 3, 4 = fågel,
- 10, 3, 1, 9 = i sjön,
- 5, 10, 9, 6 = i grytan,
- 2, 7, 8 = på logen,
- 8, 2, 9, 1 = af europeisk nationalitet.

N:r 2.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 = blomma,
- 8, 7, 5 = gud,
- 3, 7, 6 = pronomen,
- 3, 4, 2, 1 = bibliskt namn,
- 6, 1, 4, 8 = stygg pojke.

E. O. N.

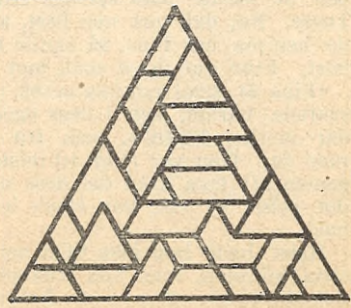
Lösningar.

Logogrufen: Papperskorg: soppa, peppar, sorg, skepp, ek, skare, spark, ko, so, korp, korg, Prag, Po, rask, orre, skor, Per, Rosa, skog, park, ros, papp, ark, eka.

Gåtor och paralleller: 1) Myggdans. 2) Båda bjuda sina motståndare spetsen. 3) Grannlåt. 4) Båda hafva tå(e)nder. 5) Hufvudskäl. 6) Båda »lida» af vä(e)rk.

Vokalförändringsgåtan: bada, bida, båda, Beda, Boda (järnvägs-), Böda (poststation).

Mosaiken:

Klädningar, Kappor, Rockar, Herrkostymer m. m.

kemiskt tvättas och färgas, utan att söndersprättas.
 Billiga priser. Vålgjordt arbete.
 HILDUR ANDERSSONS Ullspinneri- & Skrädderiaktiebolag.
 Oxtorgsgatan 16. Filial: Hornsgatan 1. — Allm. Tel. 30 435. Rikstel. 163. Allm. Tel. 76 53.
 Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt.